

LI.

Sic igitur dicitur deus rationales spiritus varia sorte per arbitrio voluntatis sue disponens. Illis quos in sua puritate relinquit sursum in celo mansionem. Illis vero quos corporibus terrenis sollicitauerat. Deorum in terra habitationem constituit. Vtrisque regulam imponens obedientie. Quatenus et illi ab eo vberant non caderent. et illi ab eo vberant ad id vbi non erant ascenderent. Hec dicit itaque deus hominem ex duplici substantia. Corpus de terra componens. animam de nihilo facti. Ideo etiam vniuersi sunt a se corporibus. ut in eis deo famulantes maiorem mereant coronam.

Post sacramentum trinitatis de creatura tripartita agendum est. et prius de dignitate et angelica.

Ex premissis apparet rationalem creaturam in angelicam et humanam fuisse distinctam. quarum altera est tota spiritualis et angelica. Altera ex parte spiritualis et ex parte corporalis et humana. Sum itaque de his tractandum sit. de spirituali et corporali creatura de rationali et de non rationali. Primo de rationali et spirituali de angelis agendum videtur. ut a contuitu creatoris ad cognitionem creature dignioris ratio nostra intendat. deinde ad considerationem corporee tam illi que est rationalis quam illius que non est rationalis descendat. ut trinitatis in create factum tripartite creature eiusque creatorum atque contingentium sequatur documentum.

Hic incipit secundus liber sententiarum. In quo postquam magister egit de rebus frivolis. id est de vniuersis personis. agit de rebus vtilibus. scilicet de creaturis. Et duo facit. Nam primo agit de creatione vniuersi generaliter. Secundo de partibus eius in speciali. Primus facit in prima distinctione. Secundum incipit facere in principio secunde distinctionis sibi. De angelica itaque creatura. In prima distinctione tria facit. Nam primo agit de exitu creaturarum a suo principio. Secundo de ordine earum ad finem. Tertio incidentaliter determinat quare anime humano corpori sunt vnitae. Primum videtur sibi. Credamus igitur. Secundo videtur sibi. Solet etiam queri. Tertium videtur ad finem distinctionis. Et tunc in generali. In speciali sententia magistri stat in tribus positionibus. quarum prima est hec. Deus in principio ipsi creauit celum et terram preter sui mutationem. Hec positio insinuat deum esse principium creaturam tanquam visibilem et inuisibilem creaturarum. Et probat eam magister per illud scripturam. In principio creauit deus celum et terram. Et quo inferunt sanctum Doctorum. Plato enim et Aristoteles interemisse errores. Nam plato tria principia posuit fuisse ab eterno et increata. seu sine principio. scilicet deum exemplar et materiam primam. et partem quens non posuit deum esse creatorem mundi. sed optinem seu factorem. quod patet ex hoc quod non durisset mundum ex nihilo. Et si creare est aliquid ex nihilo facere. facere autem est aliquid ex preterita materia pro-

II

ducere. Unde aliquis creationem mundi credat in deo temporalem ponere mutationem. Ideo dicitur quod habet temporalia de deo dicta cuiusmodi sunt creare facere et agere et gubernare nulla significantur seu ponit in deo nouitatem seu mutationem. sed solum nouum effectum connotant circa creaturam. quare etiam operatio dei non proprie debet dici actus eo quod agens per eam non agitatur seu mouetur. immo sicut et calore solis aliqua noua siue nulla facta mutatio in ipso calore. ita ex dei voluntate creature esse incipiunt sine ipsi dei immutacione. Et subdit Aristotelem etiam posuisse plura principia. scilicet materiam formam et principium efficiens. et tunc posuit mundum fuisse ab eterno. hos omnes errores dicit magister per predictam autoritatem scripturam. Secunda positio est hec. Deus non per sui sed per ipsam vtilitatem fecit specialiter rationales creaturas ad precipiendum sue diuinitatis fructum. Hanc probat dicitur quod causa creationis rerum est sola bonitas creatoris communicare potens et volens et minus non potens. Tertia positio est hec. Deus humanam animam corpori vniuersi voluit. non solum ut per talem vniuersum beatificam fructum sibi possibilem crederet. sed etiam ut glorificationem sibi acquireret per anime in corpore exercitacionem. Hanc positionem probat per hoc quod assignat triplicem rationem quare anima rationalis corpori vniuersi. Prima est. quod sic deo placuit fieri. Secunda est. quia hoc fieri puenit in signum future beatitudinis. vniuersi sunt spiritus cum carne representant et ostendunt esse possibilem quandam vniuersum. scilicet deum vniuersi cum anima humana. Tertia ratio quod anima corpori mortali vniuersi potest perficere ad maius incrementum et si sepe manifestat. His similibus addidit magister quod circa triplex genus naturam in isto secundo libro sua intentio versat. scilicet circa creaturam spiritalem corpori non vniuersam cuiusmodi est angelica. et circa spiritalem corpori vniuersam cuiusmodi est anima rationalis. et circa corpoream naturam tantum. Et hec est sententia in speciali.

Que consideranda sunt de angelica natura.

De angelica ita

que natura hec prima consideranda sunt quia creata fuerit et vbi et qualis facta sit dum primum procederet. Deinde de qualis effecta auersione quorundam et conuersione quorundam. De excellentia quoque et ordinibus et donorum differentia et de officiis ac nominibus aliisque pluribus aliqua dicenda sunt.

Quia facti sunt angeli prius dicit in quo videtur sibi obuiare auctoritates.

Quedam auctoritates

vident innuere quod ante omnem creaturam creati sunt angeli. Et illud. Primo omnium creata est sapientia quod intelligit de angelica natura que in scriptura sepe vita sapientia et lux dicitur. Nam sapientia illa que deus est creata non est. Filius enim sapientia patris est genita non facta nec creata. et tota trinitas vna sapientia est. que non facta nec creata est nec genita vel procedens. De angelica igitur vita illud accipiendum est. de qua dicit scriptura. qui